

An abstract painting featuring a complex composition of bold, expressive brushstrokes. The color palette is dominated by warm tones of red, orange, and yellow at the top, transitioning into cooler blues and purples in the middle and bottom. The texture is highly visible, with thick applications of paint and some areas where the brushwork is more delicate. The overall effect is one of dynamic energy and emotional intensity.

88th ANNIVERSARY

ประเทือง เอมเจริญ
PRATUANG EMJAROEN

Pratuang Emjaroen Foundation

PRATUANG EMJAROEN

EMJAROEN IX Art Museum Foundation

88th ANNIVERSARY OF
PRATUANG
EMJAROEN

12 Dec 2023 - 6 Jan 2024

RATCHADAMNOEN CONTEMPORARY ART CENTER BANGKOK

สารจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช

นิทรรศการศิลปะ “๘๘ ปี ชาตกาล ประเทือง เอมเจริญ”
จัดแสดงระหว่างวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึง ๗ มกราคม ๒๕๖๗
ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

นิทรรศการศิลปะ “๘๘ ปี ชาตกาล ประเทือง เอมเจริญ” เป็นการรวบรวมผลงานศิลปะ ที่ถูกสร้างสรรค์จากหลากหลายเทคนิค ตลอดช่วงชีวิตการทำงานของอาจารย์ประเทือง เอมเจริญ อาทิ ผลงานศิลปะภาพเขียนสีน้ำมัน สีน้ำ ลายเส้นบนกระดาษและบทกวี นอกจากนี้ยังมีผลงานศิลปะจากเพื่อนศิลปิน และผู้ที่รักและเคารพในตัว ของอาจารย์ประเทือง เอมเจริญ ร่วมจัดแสดงภายในนิทรรศการด้วยเช่นกัน โดยนำมาจัดแสดงไว้ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน เพื่อรำลึกถึงและเชิดชูเกียรติศิลปินแก่สาธารณชนอีกครั้ง

ตลอดระยะเวลายาวนานที่ผลงานศิลปะของอาจารย์ประเทือง เอมเจริญ ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง จากความมุ่งมั่น อดทน และศรัทธาที่แน่วแน่ว่าศิลปะและประสบการณ์อย่างหนัก จนได้รับการยอมรับและได้รับเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ยังคงสะท้อนคุณค่าต่อวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ให้ศิลปินรุ่นหลังได้สืบสานปณิธานในการสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อน ัจธรรมของชีวิตด้วยความงดงามทางศิลปะ

ในนามของกระทรวงวัฒนธรรม กระผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการศิลปะที่รำลึกถึงศิลปินผู้ทรงคุณค่าทางศิลปะร่วมสมัย และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ศิลปะแก่สาธารณชน และขอขอบคุณทุกท่านที่ยังรักและเคารพในตัว ของ “อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ” อย่างไม่เสื่อมคลาย

(นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

Message from the Minister of Culture

H.E. Mr. Sermsak Pongpanit

The Art Exhibition “88th anniversary of the birth of
Pratuang Emjaroen”

Being displayed from 12 December 2023 to 7 January 2024
At Ratchadamnoen Contemporary Art Center

The Art Exhibition “88th anniversary of the birth of Pratuang Emjaroen” is the collection of artistic works created with various techniques throughout Mr. Pratuang Emjaroen’s lifetime such as oil paintings, water coloured paintings, line patterned on papers and poems. The exhibition also include artworks from other artists and those who love and respect Mr. Pratuang Emjaroen. The exhibition will be displayed from 12 December 2023 to 7 January 2024 at Ratchadamnoen Contemporary Art Center, with aim to commemorate and honour the artist to the public.

Over a long period of time, Mr. Pratuang Emjaroen’s artistic works were continuously created from his diligence, patience and research with great skill and experience until he was accepted. He was honored as the National Artist in Visual Art (Painting) in 2005. His artistic works also reect the values for Thai contemporary art circle. His works encourage new generation artists to continue his determination in creating artworks which reect the truth of life with artistic beauty.

On behalf of the Ministry of Culture, it is my great pleasure to be a part of the art exhibition commemorating such a valuable artist in contemporary art who has passed on his knowledge to the public. I also thank you everyone for your undeterred love and respect for Mr. Pratuang Emjaroen.

(Mr. Sermsak Pongpanit)
The Minister of Culture

สารจากผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย นายประสพ เรียงเงิน

ในวโรกาสที่ครบรอบการเกิดของ “88 ปี ชาตกาล ประเทือง เอมเจริญ” จัดแสดงระหว่างวันที่ 12 ธันวาคม 2566 ถึง 7 มกราคม 2567 ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

เมื่อเอ่ยถึง **อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ** เชื่อได้อย่างยิ่งว่าชื่อนี้ไม่มีใครในวงการศิลปะร่วมสมัยไม่รู้จัก เนื่องจากท่านถือเป็นบุคคลผู้ทรงคุณค่าและได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ที่ได้ทิ้งผลงานทั้งจิตรกรรมวรรณศิลป์ บทกวีและองค์ความรู้ทางศิลปะต่างๆ ให้แก่ศิลปินรุ่นหลังได้ศึกษา และได้ส่งทอดเจตนารมณ์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยให้คงอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นิทรรศการศิลปะ “88 ปี ชาตกาล ประเทือง เอมเจริญ” ถือเป็นการนิทรรศการที่จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึง อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) พ.ศ. 2548 ศิลปินร่วมสมัยผู้ล่วงลับ โดยนำผลงานที่ได้รับรางวัลจาก **Ratchadamnoen Contemporary Visual Arts (Painting)** ใน 2548 มาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลากว่า 40 ปี ในความดูแลของทายาท ผู้ซึ่งเก็บรักษาผลงานไว้ได้อย่างสมบูรณ์ พร้อมผลงานศิลปะของเพื่อนศิลปิน ศิลปินรุ่นหลังที่รักและเคารพในตัวท่าน ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานของ อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ เป็นผลงานศิลปะในแบบนามธรรมและสำนึกที่แสดงออกถึงความสงบของจิตใจ จิตวิญญาณ และอิสระทางความคิด สะท้อนถึงสัจธรรมแห่งชีวิตผ่านผลงานศิลปะร่วมสมัย ที่ได้ถูกรวบรวมมาจัดแสดงไว้ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนินในครั้งนี้ เพื่อให้ศิลปินและผู้สนใจงานศิลปะร่วมสมัยได้เข้าชม ศึกษาและเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของศิลปินร่วมสมัยที่ได้รับการยกย่อง สู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง ผ่านผลงานศิลปะของศิลปินผู้ทรงคุณค่าและความงามทางศิลปะที่ควรค่าแก่การศึกษา

กระผมขอขอบคุณ คุณธีรนุช หอมทอง ศิลปินและผู้ดำเนินการจัดนิทรรศการในครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้ให้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นส่วนหนึ่งในการจัดนิทรรศการ “88 ปี ชาตกาล ประเทือง เอมเจริญ” เพื่อเป็นเกียรติและร่วมรำลึกถึง **อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ** ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ผ่านนิทรรศการอันทรงคุณค่าครั้งนี้

(นายประสพ เรียงเงิน)
ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

Message from Mr. Prasop Riengngoen,

Director – General of the Office of Contemporary Art and Culture
published in the program of the 88th Birth Anniversary of

Pratuang Emjaroen

Exhibition from the 12th of Decemer 2023 to the 7th of January 2024

When the name ‘Pratuang Emjaroen’ is mentioned, I sincerely believe that hardly anybody in the Contemporary Art world would say that they did not know him since he was a worthy person, who was considered a notable gure in the Thai Contemporary Art community. His legacy of paintings, literary works and poems, as well as his accumulated knowledge and experience, has been studied by younger generations of artists, who will ensure that his will and spirit regarding Contemporary Art should live on.

The 88th Birth Anniversary of Pratuang Emjaroen Exhibition, organized in memory of the late Contemporary Artist Pratuang Emjaroen, named in memory of the late Contemporary Artist Pratuang Emjaroen, presents all of the works he had continually created for more than 40 years, which are now under the care of his heirs who have kept all of them in good condition. Also on display are the works of his contemporaries and of the artists of younger generations, who love and respect him. Pratuang’s creations are of the abstract realism style, which portray the peace of mind, the human soul, and the freedom of thought, as well as reecting the reality of life. It is hoped that the works in Contemporary Art brought together in one place at Ratchadamnoen Contemporary Art Center would be viewed and studied by the artists of, and the people interested in Comporary Art alike, and that this could be one way to make known the valuable works of the esteemed artists to the general public.

I would like to express my sincere gratitude to Mr. Teeranuch Homthong, the artist, and those involved in the organization of this exhibition to allow the Ofce of Contemporary Art and Culture to be a part of this notable event, the 88th Birth Anniversary of Pratuang Emjaroen Exhibition, and to join them in the honoring and remembrance of Pratuang Emjaroen, National Artist for Visual Arts (Painting).

(Mr. Prasop Riengngoen)
Director – General of the Ofce of Contemporary Art and Culture

ศิลปินศึกษาศิลปะด้วยตนเอง

Self Taught Artist

ประเทือง เอมเจริญ : ศิลปินแห่งชาติ

โดย : รศ.ดร.พีระพงษ์ กุลพิศาล

บทนำ

บทความสั้นๆ ชิ้นนี้ เขียนเพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นและตระหนักในกระบวนการศึกษาเรียนรู้ทางศิลปะรูปแบบหนึ่ง ที่ไม่ได้เป็นไปตามระบบการศึกษาศิลปะในสถาบันการศึกษาของอาจารย์ประเทือง เอมเจริญ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) พ.ศ. 2548 นับตั้งแต่เริ่มต้นค้นหาตนเอง เมื่อประมาณ พ.ศ. 2513 เป็นต้นมาโดยประมาณ จนกระทั่งเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในระดับประเทศ ระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน โดยอาศัยข้อมูลการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบข้อมูลส่วนตัวของผู้เขียนที่มีประสบการณ์ตรงต่ออาจารย์ประเทือง ในแง่มุมที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทำงานศิลปะในฐานะศิลปินผู้หนึ่งที่ศึกษาศิลปะด้วยตนเอง ซึ่งกว่าจะบรรลุเป้าหมายใช้เวลาไม่น้อยกว่า 40 ปี ก่อนถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2565

อาจารย์ประเทือง ได้ตัดสินใจเดินทางก้าวสู่ชีวิตความเป็นศิลปินด้วยเจตนาอันถ่องแท้ ที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่า คุณค่าของศิลปะเป็นสิ่งที่สื่อความหมายถึงความรักที่มีต่อตนเองและเพื่อนมนุษย์ (ข้อเขียนจากกวีนิพนธ์ เรื่อง “ความปรารถนา”) ประสบการณ์ทางศิลปะที่มีอยู่ในขณะนั้นได้มาจากการทำงานเขียนภาพโฆษณา และประกอบอาชีพช่างเขียนอิสระ

ภูมิหลังการศึกษาศิลปะด้วยตนเอง

อาจารย์ประเทือง เกิดเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2478 เป็นปีเดียวที่เกี่ยวกับเริ่มต้นของสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างเป็นทางการและสิ้นสุดลงเมื่อ พ.ศ. 2488 รวมระยะเวลา 10 ปี สงครามโลกครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเนื้อหาของศิลปะอย่างมาก ต่อเนื่องมาจากผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจุดเริ่มต้นในยุโรปแล้วอเมริการแล้ว แพร่หลายส่งอิทธิพลสู่ภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยในระยะต่อมา ภายใต้แนวคิด “ความเป็นสมัยใหม่” (Modernity) เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดาของอาจารย์ประเทือง ได้ถึงแก่กรรม การศึกษาในระบบก็ยุติลง เมื่ออายุได้ 16 ปี พี่ชายซึ่งเป็นช่างเขียนภาพโฆษณา พี่ชายได้ชักชวนให้ฝึกงานในบริษัท นับได้ว่าเป็นช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้ศิลปะการวาดภาพระดับพื้นฐานในระยะหนึ่ง จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2497 จึงได้ลาออกจากบริษัทโฆษณา หันมาประกอบอาชีพช่างเขียนอิสระ รับทำงานวาดภาพทั่วไป รวมเวลา 8 ปี กับประสบการณ์การเป็นช่างเขียนได้มีโอกาสคลุกคลีกับศิลปะหลากหลายแขนง เป็นช่วงเวลาการจุติประภาสแห่งการเสาะแสวงหาความรู้ เริ่มสนใจศึกษาค้นคว้าทางศิลปะ ได้ชมการแสดงนิทรรศการศิลปะตามสถานที่ต่างๆ นับได้ว่าเป็นช่วงการศึกษาศิลปะด้วยตนเองช่วงหนึ่งที่สำคัญต่อการตัดสินใจก้าวเดินสู่ความเป็นศิลปินอิสระและเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจให้เปลี่ยนวิถีชีวิตมาสู่ความเป็นศิลปินอิสระมากที่สุดก็คือ การได้ชมภาพยนตร์ชีวประวัติของ “ฟินเซนต์ ฟันโกท” (Vincent Van Gogh) เป็นศิลปินชาวดัตช์ เรื่อง “Lust for Life” หรือแรงบันดาลใจเพื่อชีวิตที่เข้าฉายในกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. 2505

ศึกษาธรรมชาติด้วยการวาดเส้นตามแบบของตนเอง

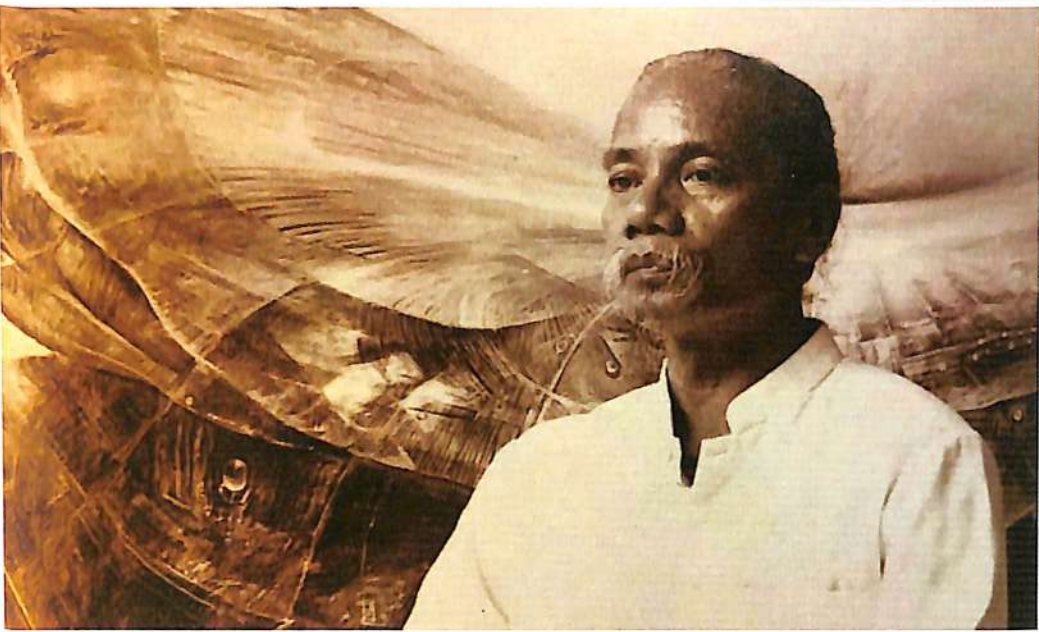
การศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติผ่านกระบวนการวาดเส้นภาพแบบเฉพาะตนของอาจารย์ประเทือง เป็นกระบวนการที่น่าสนใจอย่างยิ่งมีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากกระบวนการเรียนการสอนศิลปะในสถาบันการศึกษาศิลปะโดยสิ้นเชิง ผู้เขียนมีประสบการณ์ตรงได้เห็นมากับตา เมื่อสมัยเรียนชั้นปีที่ 4 หลักสูตรประโยศครูมัธยมศึกษา (ปม.ช.) โรงเรียนเพาะช่าง เมื่อ พ.ศ. 2511 โดยมีภักดี ลิ้มพงษ์ (เสียชีวิต พ.ศ. 2565) เพื่อนร่วมรุ่นเป็นผู้นำทางไปที่บ้านสวนบางแคของอาจารย์ประเทือง เป็นสถานที่เงียบสงบ ร่มเย็น มีร่องสวน มีต้นมะพร้าว และที่ทำงานหลังคามุงจาก ท่ามกลางธรรมชาติ งานวาดเส้นจำนวนไม่น้อย ได้ข้อมูลและความบันดาลใจจากร่องสวนแห่งนี้ ซึ่งอาจารย์ประเทืองได้เคยบันทึกไว้ในบทกวี เรื่อง “เรียนศิลปะ” ความหนึ่งว่า

ชายหนุ่มมีกระตาสีขาว มีปากกา มีหมึก
นั่งเก็บความงามจากธรรมชาติลงบนกระตาสี
กระตาสีขาวที่เกิดเป็นต้นไม้ ออกดอก ออกผลมากมาย
มีแสงแดด มีสายลม มีความสุขสมบูรณ์ตามธรรมชาติ
เบื้องบนมีท้องฟ้าสว่างไสว
มีเมฆลอยประดับสกลไส
บนร่องสวนมีดอกไม้หลากสีบริสุทธิ์

ธรรมชาติคือแหล่งที่มาของความบันดาลใจในการทำงานศิลปะที่อาจารย์ประเทืองให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งยืนยันได้จากข้อความเพียงบรรทัดเดียวในบทกวีเรื่อง “ความประทับใจ” ที่เขียนไว้ว่า... “ข้าพเจ้าบูชาคุณธรรมแห่งการเสียสละตัวเองของธรรมชาติ”

การฝึกฝนวาดศิลปะตะวันตก

ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 วัฒนธรรมจักรวรรดินิยมของยุโรปและอเมริกาได้แพร่กระจายไปทั่วรวมทั้งในทวีปเอเชีย ระยะเวลาศิลปะแบบเหมือนจริง ได้เข้ามามีบทบาทคู่ขนานกับศิลปะดั้งเดิมของศิลปะเอเชีย เริ่มมีการพัฒนาวิธีการสร้างสรรค์จากการลอกเลียนแบบผลงานศิลปะตะวันตก มาสู่การผสมผสานรูปแบบศิลปะดั้งเดิมเข้ากับศิลปะแบบเหมือนจริงในลักษณะหลอมรวมวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อความเป็นสมัยใหม่ (Modernity) อาจารย์ประเทืองให้นักศึกษาเรียนรู้แนวทางของศิลปินใหม่คริสต์ศตวรรษที่ 19 และ 20 อาทิเช่น เซนต์ ฟาน โคท ปอล โกแง ปาโบล ปิกัสโซ เย็นรี มัวร์ และนำแนวคิดและวิธีการปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง แนวนิยมการสร้างผลงานศิลปะแบบยุโรปอเมริกัน (Europamerican) ได้ขยายอาณาเขตสู่ตลาดศิลปะของอาเซียนและประเทศไทย มีการรวมตัวของศิลปินหัวสมัยใหม่ (the avant-garde) มีเป้าหมายการรวมตัวแตกต่างกันออกไปและรวมตัวกันระยะสั้นๆ เช่น ในญี่ปุ่นมีกลุ่มศิลปินหัวรุนแรงทำงานศิลปะแนวลัทธิสัตว์ป่า (Fauvism) และกลุ่มหัวรุนแรงทำงานศิลปะเพื่อสังคม นอกจากนั้นยังมีกลุ่มที่รวมตัวกันอย่างหลวมๆ ศิลปินมีแบบอย่างการแสดงของตนเองอยู่ร่วมกันด้วยความสนิทสนมคุ้นเคย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเท่านั้น ไม่มีการจัดแสดงผลงานร่วมกัน เช่น ศิลปินกลุ่มออร์ค จากอาร์ตประเทศอินโดนีเซีย ทำงานศิลปะสมัยใหม่แนวสะท้อนสังคมและแนวศิลปะเหนือจริง เพื่อต่อต้านการทำงานศิลปะแบบนามธรรมของคณาจารย์ที่ไม่ส่งเสริมให้ศิษย์แสดงออกอย่างอิสระในประเทศไทยก็มีการรวมตัวกันลักษณะนี้ในช่วงปี 2513 เช่นกัน ได้แก่ อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ ศิลปินเหนือจริง กับจำรัส แซ่ตั้ง ศิลปินสำแดงพลังอารมณ์แนวนามธรรม (จากข้อเขียนของ John Clark ในหนังสือ Modern Asian Art) ซึ่งทั้งคู่ต่างก็เป็นศิลปินศึกษาศิลปะด้วยตนเอง จากงานวาดเส้นสู่งานสร้างสรรค์

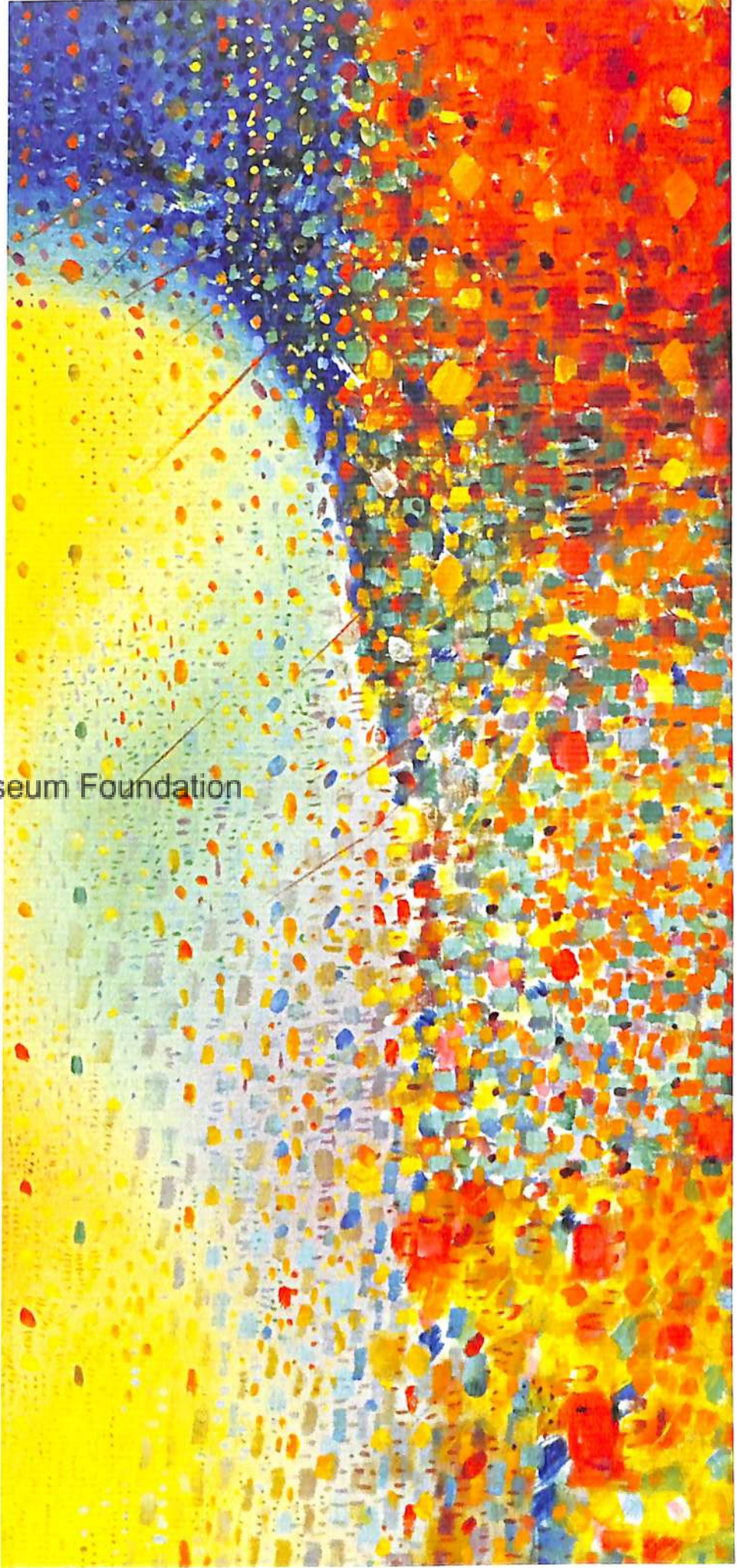

คนส่วนใหญ่มักเข้าใจกันว่า ศิลปินศึกษาศิลปะด้วยตนเองจะขาดทักษะการวาดภาพ และไม่คิดตามกระแสศิลปะใดๆ ทำงานเหมือนเด็ก พอใจทำอะไรทำ ไม่สนใจการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ศิลป์ สำหรับอาจารย์ประเทือง ไม่ได้เป็นเช่นนั้นแต่เป็นตรงกันข้ามผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นแสดงให้เห็นทักษะที่ชำรุด ทนสมัยไม่เป็นแบบเด็กๆ หรือแบบไร้เดียงสา มีแผนการสร้างสรรค์เป็นชุดๆ เนื้อหาและรูปแบบแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขของเวลา สถานที่ และเหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวของศิลปะ มีการผสมผสานจินตนาการระหว่างศิลปะหลายสาขาเข้าด้วยกัน แบบอย่างของผลงานไม่มีความแตกต่างไปจากผลงานของศิลปินผู้ศึกษาศิลปะในระบบศิลปะในระบอบสังคมนิยมอีก ที่ยังต้องอาศัยการศึกษาศิลปะด้วยตนเองเพื่อเพิ่มเติมประสบการณ์ตามระบบของตนเอง

เมื่อใดที่เริ่มทำงานอาจารย์ประเทืองจะศึกษารายละเอียดของงานที่ทำก่อนด้วยการวาดเส้นเสมอ จะพบว่าในผลงานจิตรกรรมทุกชิ้นจะแสดงร่องรอยคุณภาพเชิงเส้น (Linear Quality) เช่นเส้นลายจุด รายละเอียดผสมผสานกับคุณภาพเชิงการระบาย (painterly Quality) ควบคู่กัน ผลงานทุกชิ้นไม่ได้เกิดจากความว่างเปล่า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์และสภาพแวดล้อมที่มีจริงและเกิดขึ้นจริงเสมอ มีทั้งเรื่องใกล้ตัว เรื่องทางสังคม กรณีสร้างสรรค์งานเป็นชุดนอกสถานที่ อาจารย์ประเทืองจะเดินทางไปพำนัก ณ สถานที่นั้นเป็นเวลานานเพื่อซึมซับประสบการณ์และความรู้สึกประทับใจ ต่อเนื้อหาเรื่องราวและบรรยากาศก่อนปฏิบัติงานเช่น ชุดข้าวเปลือกแห่งคุณธรรม ชุดน้ำค้างบนใบบัว ชุดกาญจนาบุรี ชุดเขื่อนเขียวหวาน ฯลฯ กระบวนการทำงานจะเป็นเช่นนั้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ คุณค่าความรู้สึกทางสุนทรียภาพจะปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ มีทั้งงดงาม อ่อนหวาน รุนแรง สงบ น่าทึ่ง แฝงด้วยปรัชญาความคิด การเตือนสติการเมืองการปกครอง ความสุขสบาย การพักผ่อน และอื่นๆ จะบรรลุดูอธิบายถึงผลงานของอาจารย์ประเทืองมากเพียงใด ก็ไม่สามารถเข้าถึงได้กับข้อเขียนที่ท่านได้บันทึกไว้ในเรื่อง “สิ่งที่ข้าพเจ้าเลือก” ตอนหนึ่งว่า.....

ซึ่งศิลปะนี้เอง จะเป็นเครื่องมือให้เห็นถึงสิ่งที่พอจะเป็นคุณค่าสำหรับเกิดมาของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความคิดว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะนั้นนอกเหนือจากความรัก ความเสียสละ ความจริงใจ และความเพียรพยายามแล้วศิลปะนั้นจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายและสร้างคุณค่าให้กับสังคมมนุษย์ได้ ถ้าการสร้างสรรค์นั้นขาดความเป็นจริงในชั้นจิตใจ

ข้าพเจ้ามีความคิดว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะนั้นนอกเหนือจากความรัก ความเสียสละ ความจริงใจ และความเพียรพยายามแล้วศิลปะนั้นจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายและสร้างคุณค่าให้กับสังคมมนุษย์ได้ ถ้าการสร้างสรรค์นั้นขาดความเป็นจริงในชั้นจิตใจ

Ramkhamhaeng Art Museum Foundation

Self-Taught Artist Pratuang Emjaroen : National Artist By Assoc. Prof. Dr. Peerapong Kulphisan Introduction

This short article is written to provide readers with insights into the process of learning art in a particular form that does not adhere to the conventional art education system in academic institutions. It concerns the experiences of the renowned Thai national artist, Ajarn Pratuang Eajaroen, in the field of Visual Arts (Painting). The journey began around 1970, when he first embarked on the quest to discover himself as an artist. It continued through decades of dedication and hard work, eventually establishing him as a widely recognized figure, not only on a national level but also on the international stage, particularly in the Asian region. This article is based on research and personal accounts related to Ajarn Pratuang's intriguing perspectives on the art-making process, as he pursued the path of self-taught artistry. It took him more than 40 years to attain his artistic objectives before he peacefully passed away on March 7, 2022.

Ajarn Pratuang made the resolute decision to embark on the journey of life as an artist with a sincere intention. His purpose was to demonstrate that the value of art conveys profound meaning, driven by the love he held for himself and humanity. (Excerpt from the poet work, 'Kham-Prad-ta-na'). The artistic experiences that existed at that time were derived from his work in advertising illustration and freelance painter.

Background of Self-Taught Artist

Ajarn Pratuang was born on October 9, 1935 that coincided with the official beginning of World War II and the war ended in 1945, spanning a decade. The impact of World War II significantly influenced the transformation of art forms and content, which had been a continuation of the effect of World War I. It began in Europe, extended to America, and exerted its influence on the Asian region, including Thailand, later known as the concept of 'Modernity.'

When he completed the fourth grade of primary school, his father passed away. He had to discontinue his formal education. His elder brother, who was an advertising illustrator, invited him to apprentice at a company at the age of 16. This period marked the beginning of his fundamental art education, which continued until 1954. He then resigned from the advertising company and pursued an independent painter for a total of 8 years. His experiences as a painter provided him with opportunities to explore various branches of art, knowledge and self-study in the art field. During this significant self-educational phase, he developed an interest in art and attended art exhibitions at various venues. This period was pivotal in his journey towards becoming an independent artist. What contributed most significantly to his transition to the life of an independent artist was the viewing of the biographical film of

Vincent Van Gogh, a Dutch artist, titled 'Lust for Life.' The film was screened in Bangkok in 1962.

Studying and learning about nature through the unique art of drawing by Ajarn Pratuang is an exceptionally fascinating process. It stands out due to its distinctive format and methods, differing from the conventional art education processes in educational institutions. I had the direct experience and witnessed it during my fourth year of study in the Vocational Certificate Teacher Training at Pho Chang School in the year 1968. Phakdi Limpong (who passed away in 2022), my classmate guided me to Ajarn Pratuang's home in Bang Kae, which is a peaceful place, shaded by tall trees and coconut palms, and a workspace beneath the thatched roof, all set amidst the embrace of nature. Many artworks were born from the information and inspiration drawn from this garden, which Ajarn Pratuang once expressed in his poem on "Learning Art";

The young man possesses white paper, pens, and ink,
Sitting to capture nature's beauty on the sheet,
The white paper, grow to trees, blooms with abundant fruits,
Sunlight, winds, and blessed with natural bliss.
Above, the bright blue sky extends endlessly,
Adorned by clouds those gracefully float by,
In the garden below, pure, colorful flowers abound.

Nature is the source of inspiration in the creation of art, a fact that Ajarn Pratuang emphasized with utmost importance, as confirmed by the single line in the poet's work 'Impression' which reads...

"I worship the virtue of self-sacrifice to the essence of nature."

The Influence of Western Art

During the 19th and 20th centuries, the European and American imperialism culture spread worldwide, including in Asia. In the early stages, realistic art played a parallel role with traditional Asian art and began to evolve its creative methods, transitioning from imitating Western art to amalgamating the original forms of Asian art with the realism style. This fusion of diverse cultural elements gave birth to a sense of modernity. Ajarn Pratuang guided students to the works of new artists in the 19th and 20th centuries such as Vincent Van Gogh, Paul Gauguin, Pablo Picasso and Henry Moore, and he encouraged them to adapt the ideas and techniques of these artists into their own creation.

The trend of creating art in the European style has expanded its influence to the art market of Southeast Asia and Thailand. This movement has brought together modern-day artists, such as the avant-garde, who aim to break away from traditional norms and occasionally collaborate on short-term projects. For instance, in Japan, there is a group of artists with a strong inclination towards creating art in the Fauvism style, which focuses on wildlife, as well as a group of socially-oriented contemporary artists. Additionally, there are loosely-knit groups of artists who share a familiarity, coming together to exchange their unique ideas and views.

points, with no intention of jointly presenting their artworks. An example of this can be found in the Yogyakarta artist group, Indonesia, who create contemporary art reflecting social issues and surrealism. They resist the normative approach of academic mentors that restricts the creative freedom of students.

In Thailand, a similar gathering took place during the year 1970, which included notable figures such as Ajarn Pratuang Eajaroen, a genuine artist, and Jang Saetang, an abstract expressionism artist (as described in John Clark's writing in the book 'Modern Asian Art'). Both of them were dedicated self-taught artists."

From the Art of Drawing Lines to the Art of Creation

The majority of people often assume that artists who study art on their own lack the skill of drawing and do not follow any art trends. They work as they please, unconcerned about historical art changes. However, for Ajarn Pratuang, it was not the case. In contrast, every piece of his creative work demonstrates a high level of expertise, contemporaneity, not the work of amateurs or the inexperienced. He had plans to create art pieces in various sets, with different content and forms that vary according to the conditions of time, place, and events. There is a dynamic quality to his art, as it blends the imaginative aspects of various art disciplines together. His works do not differ from the works of artists who have studied art within the formal educational system. Yet, those who study art within the formal educational system need to engage in self-study to further enhance their personal experiences.

Whenever he began his work, Ajarn Pratuang would carefully study the work he was about to undertake by first creating consistent lines. It can be seen that in every piece of his artwork, he expressed a linear quality, such as lines, dots, and intricate details with painterly quality. Each of his works did not arise from emptiness; they narrated stories about real objects, events, and the ever-present environment. The stories were connected to personal experiences and societal matters.

When he created works of art outside the usual setting, Ajarn Pratuang would embark on journeys to various locations, spending a considerable amount of time there to immerse himself in experiences and gain a profound understanding of the content and atmosphere before creating art work. For instance, in the creation of the 'Rice Stalks of Virtue' collection, the 'Dewdrops on Lotus Leaves' collection, the 'Kanchanaburi' collection, the 'Chiaw Lan Dam' collection, and so on. The work process would be as follows, both within the country and abroad. The value of the sensory experience would adapt accordingly to the specific requirements of the content to be presented. There were a composition of beauty, tenderness, strength, peacefulness, and fascination, with the philosophy of mindfulness, governance, happiness, relaxation, and more. Even though one may extensively expound on the works of Ajarn Pratuang, it remains insufficient to capture the essence of the writings he had written in the

'The Choices I Make,' where it is stated.....this art itself serves as an indicator to reveal what may be valuable in my existence. I believe that in the act of creating art, beyond love, sacrifice, sincerity, and dedication, art cannot attain its goals and create value for humanity. Art also cannot attain its goals if it lacks authenticity, both in the objects and the spiritual aspects because the objects and the spiritual are interrelated.

References

- Calmeion, Julia.(1992). the Artist's way.penguin patnam lne.
Clark, John.(1998). Modern Asian art. Kyodo painting
Elkins, James.(2001).why art cannot be taught.u.g. Illinois press
Pratuang Eajaroen. (1990). His Life and Artistic Works 1962-1990. Saha Printing

ศิลปินแห่งชาติ ประเทือง เอมเจริญ

ท่านเกิดและเติบโตที่สวนผึ้งธนบุรี กรุงเทพมหานคร รัมนั้นไปด้วยสวนผลไม้ สภาพ
สิ่งแวดล้อม มีช่าง ศิลปิน ผู้ที่ทำงานศิลปะอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก อาชีพแรกๆ เป็น
ช่างตีเหล็ก เขียนภาพโฆษณา โปสเตอร์ตามโรงภาพยนตร์ เช่นเดียวกับพี่ชายชื่อนาย
และน้องชายประเสริฐ เอมเจริญ อันมีรายได้ดี มีรถมอเตอร์ไซค์ขี่พริ้ว เดินทางไปเขียนภาพ
ตามโรงภาพยนตร์ต่างๆ มีเงินทองใช้จ่ายคล่องตัว จนกระทั่งวันหนึ่งมีภาพยนตร์ชีวิต
ของ **VINCENT VAN GOGH** ได้เห็นการดำรงชีวิตของการเป็นศิลปินแท้จริง ต่างจาก
งานเขียนโปสเตอร์ ที่ทำอยู่ซึ่งเป็นงานที่ถูกบังคับ งานที่เขียนเสร็จแล้ว ก็ถูกลบทิ้งไป
เมื่อภาพยนตร์เรื่องใหม่เข้ามาฉาย ประเทือง เอมเจริญ จึงได้มาพิจารณาตนเองและเห็น
ว่าการทำงานศิลปะที่แท้จริง ต้องเกิดจากความจริงใจ บริสุทธิ์ใจ ความรักปรัชญาแน่วแน่
ท่านจึงทิ้งงานที่เป็นอาชีพเดิม หันมาต่อสู้งานแนวศิลปะที่แท้จริง ชีวิตจึงแปรผัน จาก
มีรายได้ มีเงินทองที่สะสมมาก็เริ่มหมดลงกับการซื้อหาอุปกรณ์ทำงานศิลปะ และผลงาน
ที่สร้างขึ้น ก็ไม่สามารถจำหน่ายได้ เนื่องจากท่านไม่ได้มีสถาบันการศึกษาศิลปะที่รับรอง
การเป็นศิลปินอิสระในประเทศไทยผลงานยังไม่ยอมรับท่าน จึงศึกษาด้วยตนเอง จ้องมอง
แสงอาทิตย์รับพลังอันยิ่งใหญ่เป็นแนวทางทำงานศิลปะ ในยุคนั้น มีสนามสอบอยู่
แห่งเดียว คือการส่งผลงานเข้าประกวด ศิลปกรรมแห่งชาติ พอคิดทราบข่าวว่ามีการ
ประกวดงานต่างประเทศ ที่มีสื่อความหมาย “การเชื่อมโยงสื่อสารสากล” ปรากฏว่า
ได้รับรางวัลชนะเลิศ ถือว่าเป็นการแจ้งเกิดที่สำคัญยิ่งเป็นกำลังใจในการค้นคว้าต่อสู้
ต่อไป พลังจากดวงอาทิตย์ แสงสี ที่ออกมาคือการดูดซึม พลังการสร้างผลงานศิลปะ
ถือว่าเป็นครูที่ยิ่งใหญ่ ได้รับเชิญไปจัดแสดงนิทรรศการต่างประเทศ ผลงานได้รับการ
ยกย่องกว้างขวางยิ่งขึ้น **ประเทือง เอมเจริญ** จะหาแรงบันดาลใจจาก ธรรมชาติ ใน
ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย จะไปอยู่ที่อยู่เป็น **STUDIO** เป็นเวลาหลายเดือน เช่น
ที่ สุโขทัย อุทัยฯ ทะเลน้อย และจังหวัดต่างๆ ที่มีลูกศิษย์ที่รักและเคารพ
มีขั้นตอนการทำงานศิลปะเป็นแบบแผน เริ่มจากการเรียนรู้ ในสถานที่ประวัติศาสตร์
เก็บอิฐ หิน เครื่องขาม เครื่องปั้นดินเผาที่แตกหัก ด้วยการเขียนลายเส้นหมึกดำบน
กระดาษ เป็นรอยๆ ขึ้น และลงมือเขียนสีบนผ้าใบ ผลงานจึงเป็นชุดๆ นำกลับมา

กรุงเทพ และเขียนขยายความคิดเป็นนามธรรม ด้วยสีสันพลังอิสระความงดงามจาก
การศึกษาจากที่จริงกลายเป็นจินตนาการและแนวทางการทำงานศิลปะ ที่เป็นลายเส้น
ของตนเอง ในช่วงหลังๆ ท่านได้ใช้สีน้ำมันเขียน อย่างดี สี **ARTIST** ที่มีคุณภาพ

การเผยแพร่ผลงานในต่างประเทศ ทั้งในยุโรป สหรัฐอเมริกา และประเทศต่าง
ในเอเชีย ทำให้เป็นที่ยอมรับ อย่างกว้างขวางนอกจากนั้นยังได้รับเชิญ ไปบรรยายใน
มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์
ประชาชน และออกเดินสายสัญจรไปกับคณะศิลปินแห่งชาติ ทั้งสามสาขา ทั้งทัศนศิลป์
วรรณศิลป์ และศิลปะการแสดง ท่านมีงานเขียน บทกวี ควบคู่กับงานวาดเส้น ร่วมกัน
รวมพันธิน ทำงานตลอดเวลา

“การงานที่เริ่มต้นด้วยความรัก
ยอมแพ้ไฟศาล ศาล แสงตะวัน
ส่องทางให้ตัวเอง และผู้อื่นเสมอ”

นายประเทือง เอมเจริญ

ศิลปินแห่งชาติ ทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) 254

ประเทือง เอมเจริญ ทำงานวาดเส้นเป็นจำนวนมาก หลังจากการป่วยไม่สามารถ
ทำงานจิตรกรรมสีบนผืนผ้าใบอีกและได้ทิ้งผลงานทั้งในอดีต ปัจจุบัน เป็นจำนวนมาก
จัดติดตั้งแสดงที่หอศิลป์เอมเจริญ กาญจนบุรี และผลงานอีกส่วนหนึ่งที่ยังคง เก็บ
รักษาไว้ที่บ้านสวนบางแค โดยมีลูกหลานเก็บรักษาไว้

นิทรรศการศิลปะ “88 ปี ชาตกาล ประเทือง เอมเจริญ” ณ หอศิลป์ร่วมสมัย
ราชดำเนิน เป็นการรวบรวมผลงานนำออกมาแสดงสู่ประชาชนอันเป็นงานแสดงที่สำคัญ
หลังจากศิลปินได้จากไป ทั้งสมบัติอันมีคุณค่ามหาศาล ที่ลูกหลาน ร่วมกัน จัดงาน
ออกเจตนารมณ์ของ ศิลปินแห่งชาติ นายประเทือง เอมเจริญ

กมล ทัศนัญชลี

ศิลปินแห่งชาติ

จิตรกรรมสื่อผสม 2540

